

Forsvarsministeren (Ninn-Hansen): Det er rigtigt, som det fremgår af hr. Erik Kraghs spørgsmål, at forsvaret bestræber sig for at ophæve særordninger. Den kortere tjenestetid gør det nødvendigt, og det må også være bedst i overensstemmelse med tanken om almindelig værnepligt, at tjenesten i videst muligt omfang er ensartet for alle. Forsvarsministeriet har i de sidste par år afskaffet eller begrænset forskellige særordninger og har taget skridt til at ophæve andre.

Spørgsmålet om afgivelse af tjenstgørende personel til undervisning i gymnasieskolerne er i december måned af forsvarsministeriet taget op over for undervisningsministeriet, men forhandlingerne er endnu ikke afsluttet. Jeg ser gerne, at også denne særordning, der blev indført i 1957, ophæves. Det samme gælder den også siden 1957 eksisterende ordning, hvorefter forsvarsministeriet stiller egnede lærkræfter til rådighed til visse læreanstalter m. v. i naturvidenskabelige fag, og også den udvidede ordning for undervisning, der indførtes i 1960. Dengang anmodede undervisningsministeriet om forsvarsministeriets tilslutning til afgivelse af tjenstgørende personel til undervisning i gymnasieskolens øvrige fag — 1957-ordningen omfattede alene matematik, fysik og kemi. Forsvarsministeriet kunne ikke gå med til en generel udvidelse af fagområderne, men åbnede dog muligheder for, at tjenstgørende i enkelte tilfælde efter indstilling til forsvarsministeriet kunne stilles til rådighed for undervisning i gymnasierne i begrænset omfang.

Som yderligere begrundelse for ophævelsen af disse forskellige særordninger skal jeg først og fremmest nævne hensynet til de værnepligtige selv. I 1957 og 1960, da man indførte ordningerne, var der 16 måneders tjenestetid og en mindre koncentreret tjeneste, end vi har i dag. De soldater, der afgives til undervisning, må både deltage i en ofte hård træning og anstrengende øvelser og derudover undervise gymnasieelever. Opfyldelse af skolernes og læreanstaltnes ønsker om afgivelse af værnepligtige til undervisningsformål stemmer heller ikke helt med den linje, ministeriet i øvrigt følger i forbindelse med fritagelser, hvor det er hensynet til de værnepligtige selv og ikke hensynet til arbejdsgivere og andre, der er

afgørende for, om fritagelsen kan accepteres.

Jeg har selysagt også bemærket den kritik af ordningerne, der er fremkommet i den sidste tid, fordi de medfører forskelsbehandling. Denne kritik blev i går i B.T. imødegået af professor Tage Kaarsted, der er undervisningsministeriets konsulent i samfundsfag. Professor Kaarsted sagde følgende om et tilfælde, hvor en gymnasieskole havde fået forsvarsministeriets tilladelse til at anvende en værnepligtig adjunkt til historieundervisning:

„Indenrigsministeriet har fast udstationeret en militærnægter på et andet jysk gymnasium. Han underviser i samme fag som Per Bendix. Jeg kan ikke indse, at der er grund til forskelsbehandling. Her er der tale om en alvorlig lærermangel på gymnasierne.“

Jeg synes, at professor Kaarsted har meget ret i, at en nægtelse af tilladelsen ville medføre forskelsbehandling med hensyn til værnepligtiges og militærnægteres muligheder for at undervise. Alligevel vil jeg foretrække, at vi viderefører de i de sidste år gennemførte bestræbelser for at gøre værnepligten mest mulig ensartet for alle. Jeg er dog ikke i stand til at tage endelig stilling til hr. Erik Kraghs spørgsmål, før forhandlingerne med undervisningsministeren er afsluttet.

Erik Kragh: Jeg takker ministeren for besvarelsen. Jeg har med tilfredshed noteret, at ministeren deler min opfattelse af, at det er af retfærdigheds- og billighedshensyn over for de værnepligtige, at der stræbes efter så få særordninger som muligt, at så få værnepligtige som muligt nyder fordele — det kan man vel ikke komme uden om — at det er — som de andre ikke har. Værnepligten bør i størst mulig udstrækning være ens for alle. Jeg takker ministeren for det, som jeg forstår som et tilsagn i ministerens svar.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Langkilde* til indenrigsministeren:

„Vil ministeren foranledige, at der tilgår lederne af offentlige institutioner og offentligt støttede institutioner, f. eks. skoler og børneinstitutioner samt behandlingsinstitutioner for brugere af euforise-